UNIT 09 | BAHASA MELAYU TINGKATAN 1 | SESI 2026

Rakyat Berjasa Negara Terbilang

Nota, contoh dan 40 objektif

Hayati jasa kepada masyarakat melalui pantun asli dan cerita sukarelawan. Gunakan maklumat dalam kad grafik untuk menghasilkan prosa serta bina frasa nama yang tepat. Kegiatan yang diberikan ialah situasi rekaan untuk latihan bahasa.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

Grafik menjadi prosa

Pelaku Kenal siapa yang terlibat.	**Tugas** Padankan pelaku dengan tindakan.
Hasil Cari manfaat yang dinyatakan.	**Olah** Bina ayat lengkap dan tepat.

Peta konsep latihan asli untuk membantu ulang kaji kemahiran unit.

Nota dan contoh berlangkah

9.1 Bertanya untuk mendapatkan penjelasan

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | Rujukan 1.5.1

Soalan bertumpu meminta maklumat tertentu tentang pesanan, arahan atau panduan yang diterima. Dengarkan penerangan terlebih dahulu, kemudian kenal pasti perkara yang belum jelas. Gunakan kata tanya yang sepadan dengan maklumat yang diperlukan, seperti siapa untuk orang dan di mana untuk tempat. Kemukakan soalan dengan sopan dan beri masa kepada pendengar untuk menjawab sebelum bertanya lagi.

• Tanyakan satu perkara khusus pada satu masa supaya jawapan lebih jelas.

• Gunakan siapakah untuk mengenal pasti orang yang bertanggungjawab terhadap tugas.

• Gunakan di manakah untuk memastikan tempat sesuatu bahan perlu diletakkan.

• Ulang kefahaman secara ringkas selepas menerima penjelasan jika perlu.

Contoh berlangkah: Panduan menyebut buku perlu disusun, tetapi cara susunannya belum diterangkan.

1. Kenal pasti kekosongan maklumat, iaitu kaedah menyusun buku.

2. Bina soalan bertumpu menggunakan bagaimanakah.

3. Ajukan soalan dengan sapaan dan nada yang sopan.

Jawapan: "Maaf, puan. Bagaimanakah buku ini perlu disusun? Adakah mengikut jenis bacaan?"

Elak silap: Jangan bertanya perkara yang sudah jelas sambil mengabaikan arahan sebenar.

Cuba: Anda tidak tahu penerima senarai buku. Apakah soalan sesuai?

Kepada siapakah saya perlu menyerahkan senarai buku ini?

9.2 Melafazkan pantun dan memahami teks

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | Rujukan 2.1.2, 2.2.3

Pantun empat kerat mempunyai empat baris yang disusun sebagai pembayang dan maksud. Lafazkan pantun dengan sebutan yang jelas, intonasi sesuai dan nada yang sepadan dengan isi. Baca dua baris maksud dengan penghayatan tanpa menjerit. Latihan lisan perlu dilakukan kepada pendengar. Pemahaman prosa tentang sukarelawan ialah latihan bacaan tambahan yang berasingan daripada penilaian lafazan pantun.

• Dua baris awal pantun empat kerat lazimnya berfungsi sebagai pembayang.

• Dua baris akhir menyampaikan maksud atau mesej yang hendak diberikan.

• Jeda perlu membantu pendengar memahami baris, bukan memutuskan perkataan secara ganjil.

• Minta pendengar menyebut semula mesej pantun selepas anda melafazkannya.

Contoh berlangkah: Lafazkan pantun latihan asli dalam unit ini kepada ahli keluarga.

1. Baca semua baris dan kenal pasti pembayang serta maksud.

2. Latih sebutan serai, ternilai, laman dan berkawan dengan jelas.

3. Lafazkan semula dengan nada menghargai jasa dan persahabatan.

Jawapan: Pendengar dapat mengenal empat baris pantun serta memahami seruan menghargai jasa dan hidup bersatu.

Elak silap: Membaca pantun dalam hati sahaja belum melatih sebutan dan intonasi.

Cuba: Apakah mesej "Hidup berpadu teguh berkawan"?

Hidup bersatu dan menjaga persahabatan.

9.3 Mengolah maklumat grafik kepada prosa

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | Rujukan 3.6.1

Grafik menyusun maklumat secara visual supaya hubungan antara pihak, tindakan dan hasil lebih mudah dilihat. Sebelum menulis prosa, baca tajuk serta semua kad atau cabang grafik. Padankan setiap pelaku dengan tugasnya, kemudian gabungkan maklumat dalam ayat yang lengkap. Huraian boleh menjelaskan hubungan yang nyata, tetapi jangan menambah jumlah wang, masa atau pencapaian yang tidak diberikan.

• Baca tajuk untuk mengetahui fokus keseluruhan bahan grafik yang disediakan.

• Tentukan siapa melakukan apa sebelum membina ayat atau perenggan.

• Gunakan penanda hubungan seperti manakala untuk membezakan sumbangan beberapa pihak.

• Semak semula setiap ayat dengan kad asal bagi mengelakkan pertukaran tugas.

Contoh berlangkah: Kad grafik: Hana menyusun buku; Puan Aminah membimbing bacaan.

1. Kenal pasti dua pelaku dan dua tindakan yang berbeza.

2. Bina satu ayat bagi setiap pasangan pelaku dan tindakan.

3. Gabungkan ayat menggunakan manakala jika sesuai.

Jawapan: Hana menyusun buku, manakala Puan Aminah membimbing kanak-kanak membaca. Kedua-duanya menyumbang kepada kegiatan ruang bacaan.

Elak silap: Jangan menukar maklumat grafik menjadi cerita baharu yang bercanggah dengan sumber.

Cuba: Apakah maklumat yang perlu dikekalkan apabila menulis tentang Encik Ravi?

Beliau membaiki rak bersama beberapa orang dewasa.

9.4 Bentuk dan maksud pantun

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | Rujukan 4.1.2

Apresiasi puisi memerlukan perhatian terhadap bentuk dan maksud. Bentuk merangkumi susunan baris serta bunyi akhir, manakala maksud melibatkan perkara yang ingin disampaikan. Bagi pantun latihan, jangan mentafsir pembayang sebagai arahan literal tentang program sukarelawan. Tumpukan dua baris akhir untuk mendapatkan mesej tentang jasa dan persahabatan, kemudian hubungkannya dengan tindakan yang sesuai dalam kehidupan harian.

• Kira bilangan baris sebelum menyatakan bentuk pantun yang dibaca.

• Perhatikan pasangan bunyi serai dengan ternilai dan laman dengan berkawan.

• Huraikan maksud dengan ayat sendiri tanpa sekadar menyalin baris puisi.

• Bezakan tafsiran yang disokong teks daripada andaian tentang pengarang.

Contoh berlangkah: Jelaskan mesej dua baris akhir pantun latihan.

1. Kenal pasti perkataan jasa sebagai sumbangan atau kebaikan.

2. Tafsir berpadu dan berkawan sebagai hubungan yang kukuh.

3. Gabungkan kedua-dua idea dalam satu penerangan lengkap.

Jawapan: Pantun menyeru kita menghargai sumbangan orang lain serta mengukuhkan perpaduan dan persahabatan dalam masyarakat.

Elak silap: Jangan menyatakan bahawa pantun meminta semua orang menanam serai untuk berjasa.

Cuba: Apakah maksud "Jasa dicurah tiada ternilai"?

Sumbangan ikhlas mempunyai nilai yang sangat tinggi dan patut dihargai.

9.5 Inti dan penerang frasa nama

Skop unit buku teks KPM hlm. 50-54 | Rujukan 5.4.1

Frasa nama berpusat pada kata nama yang disebut inti. Unsur lain menerangkan jenis, bahan, kegunaan atau pemiliknya. Dalam frasa rak buku, rak ialah inti dan buku menerangkan kegunaannya. Susunan perlu sepadan dengan maksud yang ingin disampaikan. Jangan menganggap semua gabungan dua kata mempunyai makna sama apabila kedudukannya diterbalikkan. Gunakan ayat penuh untuk menyemak ketepatan frasa.

• Buku cerita berintikan buku, manakala cerita menerangkan jenis buku.

• Rak kayu berintikan rak, manakala kayu menerangkan bahan rak.

• Senarai peserta menamakan senarai yang mengandungi maklumat tentang peserta.

• Dalam dua buah rak buku, benda utama yang dihitung ialah rak.

Contoh berlangkah: Bina frasa bagi meja yang digunakan oleh urus setia.

1. Tentukan benda utama yang ingin dinamakan, iaitu meja.

2. Tentukan pihak yang menggunakan meja itu, iaitu urus setia.

3. Susun inti diikuti penerang dan uji dalam ayat.

Jawapan: Senarai buku itu diletakkan di atas meja urus setia.

Elak silap: Jangan menukar susunan inti dan penerang tanpa menyemak perubahan maksud.

Cuba: Apakah inti dalam ruang bacaan itu?

Ruang.

Latihan objektif

Pilih satu jawapan terbaik, A, B, C atau D. Setiap soalan membawa 1 markah latihan.

Markah saya: _____ / 40

01. Di manakah program Sahabat Buku diadakan?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Di stesen kereta api

B. Di pusat beli-belah

C. Di balai komuniti

D. Di padang sekolah

B9Q01 | Asas | 9.2

02. Mengapakah Hana menyusun buku mengikut jenis?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Supaya semua buku boleh dibuang

B. Supaya rak tidak perlu digunakan

C. Supaya hadiah dapat dibahagikan

D. Supaya pengunjung mudah mencari buku

B9Q02 | Asas | 9.2

03. Siapakah yang membimbing kanak-kanak membaca?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Hana

B. Ketua kelas

C. Encik Ravi

D. Puan Aminah

B9Q03 | Asas | 9.2

04. Apakah tugas Encik Ravi?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Membahagikan hadiah

B. Mencetak tiket bas

C. Menjual buku sumbangan

D. Membaiki rak yang longgar

B9Q04 | Asas | 9.2

05. Apakah yang direkodkan sebelum program tamat?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Warna pakaian semua peserta

B. Jumlah buku yang diterima

C. Bilangan kenderaan di jalan utama

D. Harga makanan di kantin

B9Q05 | Asas | 9.2

06. Mengapakah peserta berasa gembira?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Semua buku dibawa pulang oleh peserta.

B. Mereka menerima hadiah yang mahal.

C. Program itu menghapuskan kerja mereka.

D. Ruang bacaan dapat digunakan semula.

B9Q06 | Asas | 9.2

07. Apakah pandangan Hana tentang jasa kepada masyarakat?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Jasa boleh bermula dengan kerja kecil yang ikhlas.

B. Jasa hanya bermakna apabila menerima hadiah.

C. Jasa hanya boleh dilakukan oleh pemimpin terkenal.

D. Jasa mesti melibatkan bangunan baharu yang besar.

B9Q07 | Asas | 9.2

08. Apakah tajuk yang paling merangkumi isi petikan?

Teks latihan asli:
Penduduk Taman Seri Murni mengadakan program Sahabat Buku di balai komuniti. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku sumbangan mengikut jenis supaya pengunjung mudah mencarinya. Encik Ravi membaiki rak yang longgar dengan bantuan beberapa orang dewasa. Puan Aminah pula membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek. Sebelum program tamat, peserta merekodkan jumlah buku yang diterima dan menyimpan senarai itu di meja urus setia. Mereka tidak menerima hadiah, tetapi gembira apabila ruang bacaan dapat digunakan semula. Bagi Hana, jasa kepada masyarakat boleh bermula dengan kerja kecil yang dilakukan secara ikhlas dan bertanggungjawab.

A. Cara Membeli Rak di Kedai

B. Perjalanan Hana ke Bandar

C. Jasa Kecil Menghidupkan Ruang Bacaan

D. Hadiah untuk Pemenang Pertandingan

B9Q08 | Asas | 9.2

09. Apakah inti frasa nama “buku cerita”?

A. tiada inti

B. cerita

C. buku cerita sahaja

D. buku

B9Q09 | Asas | 9.5

10. Apakah penerang dalam frasa nama “rak kayu”?

A. rak kayu sahaja

B. tiada penerang

C. rak

D. kayu

B9Q10 | Asas | 9.5

11. Pilih susunan frasa nama yang betul.

A. meja setia urus

B. setia meja urus

C. meja urus setia

D. urus setia meja

B9Q11 | Asas | 9.5

12. Pilih frasa nama yang merujuk buku untuk bacaan kanak-kanak.

A. buku kanak-kanak

B. sangat kanak-kanak

C. kanak-kanak buku

D. membaca kanak-kanak

B9Q12 | Asas | 9.5

13. Yang manakah frasa nama?

A. di balai

B. sukarelawan sekolah

C. sedang membantu

D. amat gembira

B9Q13 | Asas | 9.5

14. Apakah inti dalam “ruang bacaan itu”?

A. itu

B. bacaan

C. ruang

D. bacaan itu

B9Q14 | Asas | 9.5

15. Pilih frasa nama yang tepat bagi rak yang diperbuat daripada besi.

A. merak besi

B. berbesi rak

C. rak besi

D. besi rak

B9Q15 | Asas | 9.5

16. Lengkapkan ayat: "Hana menyimpan ____ di dalam laci."

A. sangat senarai

B. sedang peserta

C. senarai peserta

D. peserta senarai

B9Q16 | Asas | 9.5

17. Yang manakah frasa nama dengan inti orang?

A. ruang bacaan

B. petugas kaunter

C. kaunter kayu

D. buku cerita

B9Q17 | Faham | 9.5

18. Pilih ayat yang menggunakan frasa nama buku rujukan dan balai komuniti dengan susunan yang tepat.

A. Rujukan buku itu milik balai komuniti.

B. Milik balai itu rujukan komuniti buku.

C. Buku itu rujukan milik komuniti balai.

D. Buku rujukan itu milik balai komuniti.

B9Q18 | Faham | 9.5

19. Dalam frasa "dua buah rak buku", apakah benda utama yang dihitung?

A. buku

B. rak

C. buah

D. dua

B9Q19 | Faham | 9.5

20. Anda mahu menamakan senarai yang merekodkan buku sumbangan. Frasa manakah paling tepat?

A. buku senarai menyumbang

B. senarai buku sumbangan

C. senarai menyumbang buku

D. sumbangan senarai buku

B9Q20 | Faham | 9.5

21. Berapakah bilangan baris dalam pantun ini?

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. Empat

B. Dua

C. Tiga

D. Lima

B9Q21 | Faham | 9.4

22. Baris manakah tergolong sebagai pembayang?

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. Hidup berpadu teguh berkawan

B. Jasa dan hidup berpadu

C. Pagi cerah menanam serai

D. Jasa dicurah tiada ternilai

B9Q22 | Faham | 9.4

23. Apakah maksud "Jasa dicurah tiada ternilai"?

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. Sumbangan ikhlas amat berharga.

B. Jasa tidak perlu dikenang oleh sesiapa.

C. Semua sumbangan mesti mempunyai harga jualan.

D. Sumbangan hanya bernilai jika besar.

B9Q23 | Faham | 9.4

24. Apakah seruan dalam baris terakhir?

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. Mengutamakan pujian untuk diri sendiri

B. Hidup bersatu dan menjaga persahabatan

C. Menjauhkan diri daripada masyarakat

D. Bersaing tanpa mempedulikan rakan

B9Q24 | Faham | 9.4

25. Pasangan akhir baris yang manakah menunjukkan persamaan bunyi?

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. serai dengan ternilai

B. ternilai dengan berkawan

C. laman dengan ternilai

D. serai dengan laman

B9Q25 | Faham | 9.4

26. Pilih maksud keseluruhan pantun yang paling tepat.

Teks latihan asli:
Teks pantun latihan asli:
Pagi cerah menanam serai,
Burung berkicau di tepi laman;
Jasa dicurah tiada ternilai,
Hidup berpadu teguh berkawan.

A. Menanam serai ialah satu-satunya cara membantu masyarakat.

B. Bunyi burung lebih penting daripada persahabatan.

C. Seseorang perlu menerima hadiah sebelum berbuat jasa.

D. Jasa patut dihargai dan hubungan sesama anggota masyarakat perlu diperkukuh.

B9Q26 | Faham | 9.4

27. Berdasarkan grafik, siapakah yang membimbing bacaan?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Puan Aminah

B. Semua petugas kaunter

C. Encik Ravi

D. Hana sahaja

B9Q27 | Faham | 9.3

28. Ayat prosa manakah menepati hubungan Hana dengan tugasnya?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Hana membaiki semua rak seorang diri.

B. Hana mengedarkan hadiah kepada penari.

C. Hana dan rakan-rakannya menyusun buku mengikut jenis.

D. Hana mengajar orang dewasa membina dewan.

B9Q28 | Faham | 9.3

29. Apakah hasil bersama yang ditunjukkan oleh grafik?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Balai komuniti dijual kepada pembeli.

B. Ruang bacaan dapat digunakan semula.

C. Semua peserta menerima hadiah.

D. Program berpindah ke luar negara.

B9Q29 | Faham | 9.3

30. Pilih ayat yang menggabungkan dua tugas secara tepat.

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Hana menyusun buku, manakala Puan Aminah membimbing kanak-kanak membaca.

B. Hana membimbing bacaan, manakala Puan Aminah membaiki rak.

C. Hana menyusun rak, manakala Puan Aminah mengecat dinding.

D. Hana menjual buku, manakala Puan Aminah mencetak tiket.

B9Q30 | Faham | 9.3

31. Ayat manakah menambah maklumat yang tidak terdapat dalam grafik?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Program itu mengumpulkan sumbangan sebanyak RM5,000.

B. Ruang bacaan dapat digunakan semula.

C. Encik Ravi membaiki rak bersama orang dewasa.

D. Hana dan rakannya menyusun buku.

B9Q31 | Faham | 9.3

32. Pilih pembukaan prosa yang paling sesuai dengan semua kad grafik.

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Semua aktiviti dalam program itu berkaitan pertandingan sukan.

B. Program itu hanya disertai seorang peniaga.

C. Program itu diadakan untuk menjual balai komuniti.

D. Beberapa anggota masyarakat bekerjasama menjayakan program Sahabat Buku.

B9Q32 | Faham | 9.3

33. Anda menulis “Encik Ravi membaiki rak tanpa bantuan sesiapa”. Apakah pembaikan yang tepat?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Tukar nama Encik Ravi kepada Hana tanpa sebab.

B. Tukar kepada “Encik Ravi membaiki rak bersama orang dewasa”.

C. Padam semua tugas lain daripada perenggan.

D. Tambah bahawa rak itu dibeli di luar negara.

B9Q33 | Aplikasi | 9.3

34. Penutup manakah merumuskan grafik dengan tepat?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Oleh itu, semua murid tidak perlu lagi membaca buku.

B. Kesimpulannya, hadiah wang ialah tujuan utama semua peserta.

C. Sumbangan mereka membolehkan ruang bacaan dimanfaatkan semula.

D. Akhirnya, program itu gagal kerana tiada sesiapa membantu.

B9Q34 | Aplikasi | 9.3

35. Grafik menunjukkan tugas berbeza yang menghasilkan satu manfaat bersama. Ayat manakah paling sesuai?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Tugas membimbing bacaan tidak berkaitan langsung dengan program.

B. Semua peserta melakukan tugas yang sama pada masa yang sama.

C. Walaupun tugas mereka berbeza, semua peserta membantu memulihkan fungsi ruang bacaan.

D. Hanya tugas menyusun buku menyumbang kepada hasil program.

B9Q35 | Aplikasi | 9.3

36. Apakah langkah pertama sebelum mengolah grafik kepada perenggan?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Pilih satu kad lalu abaikan kad lain sepenuhnya.

B. Padankan setiap pelaku dengan tugas dan kenal pasti hasilnya.

C. Cipta jumlah wang supaya perenggan lebih panjang.

D. Tukar semua nama tanpa meneliti tugas.

B9Q36 | Aplikasi | 9.3

37. Pilih ayat yang mengekalkan maklumat bantuan dalam kad Encik Ravi.

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Encik Ravi menyusun buku tanpa orang lain.

B. Beberapa orang dewasa membantu Encik Ravi membaiki rak.

C. Puan Aminah membina bangunan balai yang baharu.

D. Kanak-kanak membaiki rak tanpa pengawasan.

B9Q37 | Aplikasi | 9.3

38. Prosa menyebut Hana dan Encik Ravi tetapi tidak menyebut Puan Aminah. Maklumat manakah perlu ditambah?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Puan Aminah membimbing kanak-kanak membaca.

B. Puan Aminah membina rak besi seorang diri.

C. Puan Aminah menjual alat sukan di kaunter.

D. Puan Aminah memenangi pertandingan membaca peringkat negara.

B9Q38 | Aplikasi | 9.3

39. Pilih tajuk yang paling sesuai bagi prosa berdasarkan grafik.

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Hadiah untuk Pekerja Kilang

B. Pertandingan Tarian di Balai

C. Jualan Tiket Perjalanan

D. Bersama Menghidupkan Ruang Bacaan

B9Q39 | Aplikasi | 9.3

40. Selepas mengolah grafik, apakah semakan paling penting?

Program Sahabat Buku

Hana dan rakan Menyusun buku mengikut jenis	**Encik Ravi** Membaiki rak bersama orang dewasa
Puan Aminah Membimbing bacaan kanak-kanak	**Hasil bersama** Ruang bacaan digunakan semula

Grafik latihan asli. Semua watak dan program ialah rekaan.

A. Pastikan nama, tugas dan hasil kekal tepat serta ayat lengkap.

B. Pastikan hanya kad pertama diterangkan.

C. Pastikan setiap ayat mengandungi angka baharu.

D. Pastikan semua tugas diubah supaya lebih menarik.

B9Q40 | Aplikasi | 9.3

Jawapan dan penerangan

01 C	**02 D**	**03 D**	**04 D**	**05 B**	**06 D**	**07 A**	**08 C**
09 D	**10 D**	**11 C**	**12 A**	**13 B**	**14 C**	**15 C**	**16 C**
17 B	**18 D**	**19 B**	**20 B**	**21 A**	**22 C**	**23 A**	**24 B**
25 A	**26 D**	**27 A**	**28 C**	**29 B**	**30 A**	**31 A**	**32 D**
33 B	**34 C**	**35 C**	**36 B**	**37 B**	**38 A**	**39 D**	**40 A**

01. C | Di balai komuniti

Tempat program dinyatakan pada awal petikan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

02. D | Supaya pengunjung mudah mencari buku

Pengelasan buku memudahkan pencarian oleh pengunjung.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

03. D | Puan Aminah

Puan Aminah membimbing pembacaan cerita pendek.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

04. D | Membaiki rak yang longgar

Tugasnya berkaitan rak dan dilakukan bersama orang dewasa.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

05. B | Jumlah buku yang diterima

Rekod yang disebut ialah jumlah buku sumbangan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

06. D | Ruang bacaan dapat digunakan semula.

Kegembiraan berpunca daripada manfaat kepada pengguna ruang bacaan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

07. A | Jasa boleh bermula dengan kerja kecil yang ikhlas.

Ayat akhir menegaskan kerja kecil, keikhlasan dan tanggungjawab.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

08. C | Jasa Kecil Menghidupkan Ruang Bacaan

Tajuk ini menghubungkan sumbangan peserta dengan hasil program.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 2.2.3

09. D | buku

Buku ialah benda utama yang diterangkan; cerita menerangkan jenisnya.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

10. D | kayu

Kayu menerangkan bahan rak.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

11. C | meja urus setia

Benda utama meja diikuti penerang urus setia.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

12. A | buku kanak-kanak

Buku ialah inti, manakala kanak-kanak menerangkan sasaran pembaca.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

13. B | sukarelawan sekolah

Sukarelawan sekolah berintikan kata nama sukarelawan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

14. C | ruang

Inti frasa ialah ruang; bacaan dan itu memberikan penerangan lanjut.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

15. C | rak besi

Susunan biasa ialah inti rak diikuti penerang bahan besi.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

16. C | senarai peserta

Senarai peserta ialah frasa nama yang menamakan benda yang disimpan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

17. B | petugas kaunter

Petugas menamakan orang; kaunter menerangkan tugas atau tempat bertugas.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

18. D | Buku rujukan itu milik balai komuniti.

Buku rujukan dan balai komuniti mempunyai susunan inti-penerang yang tepat dalam konteks ini.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

19. B | rak

Dua buah menghitung rak; buku menerangkan kegunaan rak.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

20. B | senarai buku sumbangan

Inti senarai diikuti penerang buku sumbangan memberikan makna yang dikehendaki.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 5.4.1

21. A | Empat

Pantun yang diberikan mempunyai empat baris.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

22. C | Pagi cerah menanam serai

Dua baris pertama ialah pembayang pantun empat kerat.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

23. A | Sumbangan ikhlas amat berharga.

Ungkapan itu memuji nilai jasa, bukan menetapkan harga wang.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

24. B | Hidup bersatu dan menjaga persahabatan

Hidup berpadu dan teguh berkawan menyeru perpaduan serta persahabatan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

25. A | serai dengan ternilai

Serai dan ternilai berakhir dengan bunyi ai, membentuk pasangan rima baris pertama dan ketiga.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

26. D | Jasa patut dihargai dan hubungan sesama anggota masyarakat perlu diperkukuh.

Dua baris maksud menekankan jasa yang bernilai dan hidup berpadu.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 4.1.2

27. A | Puan Aminah

Label Puan Aminah dipadankan dengan tugas membimbing bacaan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

28. C | Hana dan rakan-rakannya menyusun buku mengikut jenis.

Ayat itu menukarkan maklumat pada kad Hana kepada ayat lengkap tanpa menambah fakta.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

29. B | Ruang bacaan dapat digunakan semula.

Kad hasil bersama menyatakan penggunaan semula ruang bacaan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

30. A | Hana menyusun buku, manakala Puan Aminah membimbing kanak-kanak membaca.

Padanan pelaku dengan tugas perlu dikekalkan ketika mengolah grafik.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

31. A | Program itu mengumpulkan sumbangan sebanyak RM5,000.

Jumlah wang tidak dipaparkan, maka tidak wajar direka sebagai fakta.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

32. D | Beberapa anggota masyarakat bekerjasama menjayakan program Sahabat Buku.

Pembukaan merangkumi kerjasama beberapa pihak tanpa bercanggah dengan grafik.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

33. B | Tukar kepada "Encik Ravi membaiki rak bersama orang dewasa".

Grafik menyatakan pembaikan dilakukan bersama orang dewasa.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

34. C | Sumbangan mereka membolehkan ruang bacaan dimanfaatkan semula.

Penutup menghubungkan tugas dengan hasil bersama.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

35. C | Walaupun tugas mereka berbeza, semua peserta membantu memulihkan fungsi ruang bacaan.

Ayat menggabungkan kepelbagaian tugas dengan satu hasil yang dikongsi.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

36. B | Padankan setiap pelaku dengan tugas dan kenal pasti hasilnya.

Pemahaman hubungan dalam grafik memastikan fakta tidak tertukar.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

37. B | Beberapa orang dewasa membantu Encik Ravi membaiki rak.

Ayat itu mengekalkan kerja membaiki rak dan pihak yang membantu.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

38. A | Puan Aminah membimbing kanak-kanak membaca.

Maklumat yang hilang perlu ditambah berdasarkan kad, bukan direka.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

39. D | Bersama Menghidupkan Ruang Bacaan

Tajuk merangkumi kegiatan buku dan usaha bersama.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

40. A | Pastikan nama, tugas dan hasil kekal tepat serta ayat lengkap.

Ketepatan hubungan maklumat dan bahasa ialah tujuan pengolahan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 50 | Rujukan 3.6.1

Aktiviti mendengar dan bertutur

Latihan lisan ini di luar kiraan 55 soalan setiap unit. Laksanakan dengan ahli keluarga atau guru.

A. Dengar dan fahami

Minta orang dewasa atau rakan membaca skrip dengan jelas. Jangan lihat skrip pada percubaan pertama. Dengar, kemudian jawab secara lisan. Pembaca boleh mengulang sekali sebelum anda menyemak jawapan. Ini latihan pendengaran dan respons sebenar, bukan ujian sebutan automatik.

SP 1.5.1

1. Bina soalan bertumpu jika anda tidak pasti tempat meletakkan buku sumbangan sebelum direkodkan.

2. Bina soalan untuk memastikan orang yang membimbing bacaan kanak-kanak.

3. Bina soalan untuk meminta penjelasan tentang buku yang halamannya tercabut.

Semak proses mendengar

☐ Saya mendengar tanpa melihat skrip pada cubaan pertama.

☐ Saya memberikan respons yang berkaitan dengan maklumat atau ujaran didengar.

☐ Saya menyemak bahagian yang tersalah dengar selepas mencuba.

Skrip untuk pembaca

Murid mendengar dahulu tanpa melihat halaman ini. Pembaca boleh membacakan skrip dua kali.

Selamat pagi, para sukarelawan. Hari ini kita akan menyediakan semula ruang bacaan di balai komuniti. Sila letakkan buku sumbangan di atas meja panjang dahulu supaya urus setia boleh merekodkannya. Selepas direkodkan, buku akan disusun mengikut jenis bacaan. Hana dan dua orang rakannya akan membantu kerja ini. Puan Aminah akan membimbing kanak-kanak membaca cerita pendek di ruang sebelah tingkap. Encik Ravi pula mengurus pembaikan rak bersama beberapa orang dewasa. Murid tidak perlu menyertai kerja pembaikan tersebut. Jika kamu menerima buku yang halamannya tercabut, asingkan buku itu dan maklumkan kepada urus setia sebelum menyusunnya. Sebelum pulang, sila pastikan bahan di meja masing-masing telah dikemas. Sekiranya kamu tidak pasti tentang tugas atau tempat meletakkan sesuatu bahan, ajukan soalan dahulu. Kita mahu setiap orang memahami tugasnya dan membantu dengan teratur.

Respons contoh

1. Di manakah saya perlu meletakkan buku sumbangan sebelum direkodkan?
2. Siapakah yang akan membimbing kanak-kanak membaca?
3. Apakah yang perlu saya lakukan jika halaman buku ini tercabut?

B. Giliran anda bertutur

Berpasangan sebagai sukarelawan dan urus setia. Ajukan sekurang-kurangnya tiga soalan bertumpu tentang tugas, tempat dan cara mengurus buku. Pasangan menjawab berdasarkan maklumat yang diberikan.

SP 1.5.1

1. Dengar panduan pasangan sebelum memilih maklumat yang masih belum jelas.
2. Gunakan kata tanya yang menepati maklumat orang, tempat atau cara.
3. Ucapkan terima kasih dan ulang kefahaman tentang tugas secara ringkas.

Contoh selepas mencuba

Selamat pagi, puan. Saya ingin mendapatkan penjelasan sebelum memulakan tugas. Di manakah saya perlu meletakkan buku sumbangan yang baru diterima? Baiklah, saya akan meletakkannya di atas meja panjang untuk direkodkan. Siapakah yang boleh membantu saya menentukan jenis bacaan buku ini? Terima kasih atas penjelasan puan. Saya juga ingin bertanya, apakah tindakan yang perlu diambil jika terdapat halaman yang tercabut? Saya faham bahawa buku itu perlu diasingkan dan dimaklumkan kepada urus setia. Saya akan menyemak semula tugas saya sebelum menyusun buku. Terima kasih kerana membantu saya memahami panduan program dengan lebih jelas.

Semak penyampaian

☐ Saya mengajukan soalan bertumpu yang berkaitan dengan panduan.

☐ Saya memilih kata tanya yang sesuai dengan maklumat diperlukan.

☐ Saya mendengar jawapan tanpa memotong percakapan pasangan.

☐ Saya mengesahkan kefahaman dan mengucapkan penghargaan.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Bahasa Melayu Tingkatan 1, KPM/BPK, Mei 2016, ISBN 978-967-420-129-6. Unit dan tema: buku teks Bahasa Melayu Tingkatan 1, KPM/DBP, 2016, ISBN 978-983-49-1118-8. Halaman ialah rujukan skop unit; petikan latihan ialah teks asli, bukan petikan halaman tersebut.

DSKP rasmi BPK KPM | Buku teks KPM, salinan rujukan

Kandungan latihan asli berbantu AI untuk murid sesi 2026. Bukan edisi buku teks baharu 2026, soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Markah dan panjang jawapan ialah panduan latihan, bukan format peperiksaan. Semakan guru bebas belum dibuat. Teruskan pembacaan antologi dan novel sekolah. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.